

Du skal bli hørt!
Don galggat gullet!

NSR

**Nöörjen Saemiej Ríjhkesiebrrie
Nürjen Sámij Ríjkkaseäbrrrie
Vuona Sámij Ríjkkasäbbre
Vuona Sámij Ríjkkasiebrrie
Norgga Sámiid Ríjkkasearvi
Taar Sámmlai Meersaž Kõõskõs-seä'brr
Norske Samers Riksforbund**

Almmuheaddji / utgiver: NSR

Váldodoaimmaheaddji / redaktor: Aina Madelén Nordsletta Aslaksen

Hábmejeaddji / design: Piera Heaika Muotka

Ovdasiidugovva / Forsidebilde: Johtti Productions / Ánne Kátjá Gaup

Govvasárgu / Illustratør: Káren-Ann Hurri

Govat / bilder: Johtti Productions / Ánne Kátjá Gaup, Oliver

Ivanowitz, Anne Henriette Nilut, Piera Heaika Muotka, Beaska Niillas,

Sandra Márjá West, Runar Myrnes Balto, Kris Micallef Photographer

Čállit / tekst: Aina Madelén Nordsletta Aslaksen, Anne Henriette

Nilut, Runar Myrnes Balto, Sandra Márjá West

Jorgaleaddjit / Oversettere: Ellen Jonassen, Anders Kintel, Beaska

Niillas, Jon Christer Mudenia, Sandra Márjá West, Aina Madelén

Nordsletta Aslaksen, Maren Benedicte Nystad Storslett, Dan-Jonas

D. Sparrok, Vidar Andersen

Prenten / Trykk: Lundblad Media

SISDOALLU

Innhold

4 Ávtebaakoe Forord

6 Ii Muolkkuid-elektrifiseren – Jo gearggusvuhtii Nei til elektrifisering av Melkøya – Ja til beredskap

12 Náv jienastip ietjat válggabijran Slik stemmer du i din valgkrets

14 Mijjen kandidaath Saemiedigkien veeljemasse Våre kandidater til Sametingsvalget

16 Bájkálasj válggaprográmma Lokalt valgprogram

18 Don galggat oazžut ollislaš čuovvoleami Du skal få full oppbacking

22 Rittus lea heahhti – dál dárbbášuvvo odda guolástuspolitihkka Kysten er i krise – nå trengs en ny fiskeripolitikk

Dáiddaplakáhta magasiinnas! | Kunstplakat inkludert i magasinet!

ÅVTEBAAKOE

Forord

Gieries saemiedigkieveeljje,

Daelie saemiedigkieveeljje j'ih fierhte gieles v'ikele. Dov gieles ed'tja govledh gosse NSR politihkine Saemie-digkesne barka. Juktie daejrebe saemien ektievoete ij leah akte gieles, men gellieh. J'ih gaajhkesch ed'tjeh sijjijem j'ih b'atijem ae'kiem saemien seabradahkesne utnedh, saacht mehtie maadtoste datne.

Sijhtebe gieles- j'ih kultuvrefaalenasse gaajhkide sae-mide tseegkedh. Mijjijeh jienebh gielesjarngh, saemien g'atiedh j'ih duetiekuvsj'ih daarpesjibie. J'ih daerpiesvoete joekoen stoerre daaroedovveme dajvine. Saemieh eah maetiedh skaaride daaroedehtemen m'annan oktegh d'ävvodh. Abpe seabradahke tjuara meatan 'rrodh.

NSR dorje dam man b'ijre jeenjesh soptsestieh: Mijjijeh namhtah saemien maanagiertesijjijeh tjirrehtamme. Mijjijeh b'atijem ae'kiem tseegkebe mijjen juhteme-soekjesjen tjirrh juktie jielie voenges seabradahkh, bar-koesijjijeh j'ih infrastruktuvrem sjugniedidh man 'vteste g'arede g'atide juhtedh, jallh sjidtedh.

NSR gaajhki saemiej reaktaj 'vteste gymhpe. Mijjijeh reaktam d'arjobe f'ovlesne g'öledh gusnie aarebi maadtoeh g'ölin. Mijjijeh reaktam d'arjobe gaajhkh saemienmaanah ed'tjeh saemienööhpehtimmiem 'adtjodh. Desnie gusnie jeatjebh mietieh, ibie mijjijeh mietieh gosse staate Noerhte-Nöörjen bijjelen muana Muolkkut-n'ænnoestimine.

56 jaepieh NSR lea tjarke gymhpeme reaktaj, eatne-men j'ih reaktan 'vteste saemien 'rrodh j'ijtse laakan. Dejnje j'ærhkebe. Datne seamma j'ijnje saemien mejtie saemien jielede gaptine j'ih vueline jealah, jallh v'åre-gelaakan aktem gieles simmh maam maaje lih sijhteme maetiedh. Datne ed'tj govlesovvedh.

Guvvie / foto: Johtti Productions / Ánne Kátjá Gaup

Manne geerjene jiene jienebh meatan saemien demo-kratjesne j'ih j'ijtjemse Saemiedigkien veeljemel'åhkose tjaelieh. Daan jaapetje saemiedigkieveeljje lea otnje-geveeljje. Veelje gaskem dah gieles sijhtieh gaajhki saemiej reaktah n'ænnoestidh j'ih dah gieles sijhtieh Saemiedigkiem heajjoedidh.

Gosse m'innh jienesth dellie veeljh magkeres b'atijem ae'kiem datne j'ijtsadth j'ih b'atijen boelviede vaajtelh.

Buerie veelje!
– Silje Karine Muotka,
NSR:n presidentekandidaate

Kjære sametingsvelger,

Nå er det sametingsvalg og hver eneste stemme er viktig. Din stemme skal høres når NSR driver politikk på Sametinget. For vi vet at det samiske fellesskapet ikke er én røst, men mange. Og alle skal ha en plass og en fremtid i det samiske samfunnet, uavhengig av din bakgrunn.

Vi går til valg på å bygge språk- og kulturtilbud for alle samer. Vi trenger flere språksentre, flere samiske hus og flere duodjikers. Og behovet er spesielt stort i fornorskede områder. Samer kan ikke reparere skadene etter fornorskningen alene. Vi må få hele samfunnet med oss.

NSR gjør det mange snakker om: Vi har gjennomført gratis samiske barnehageplasser. Vi bygger framtid gjennom tilbakeflyttingsplanen vår for å skape levende lokalsamfunn, arbeidsplasser og infrastruktur som gjør det mulig å vende hjem, eller å bli.

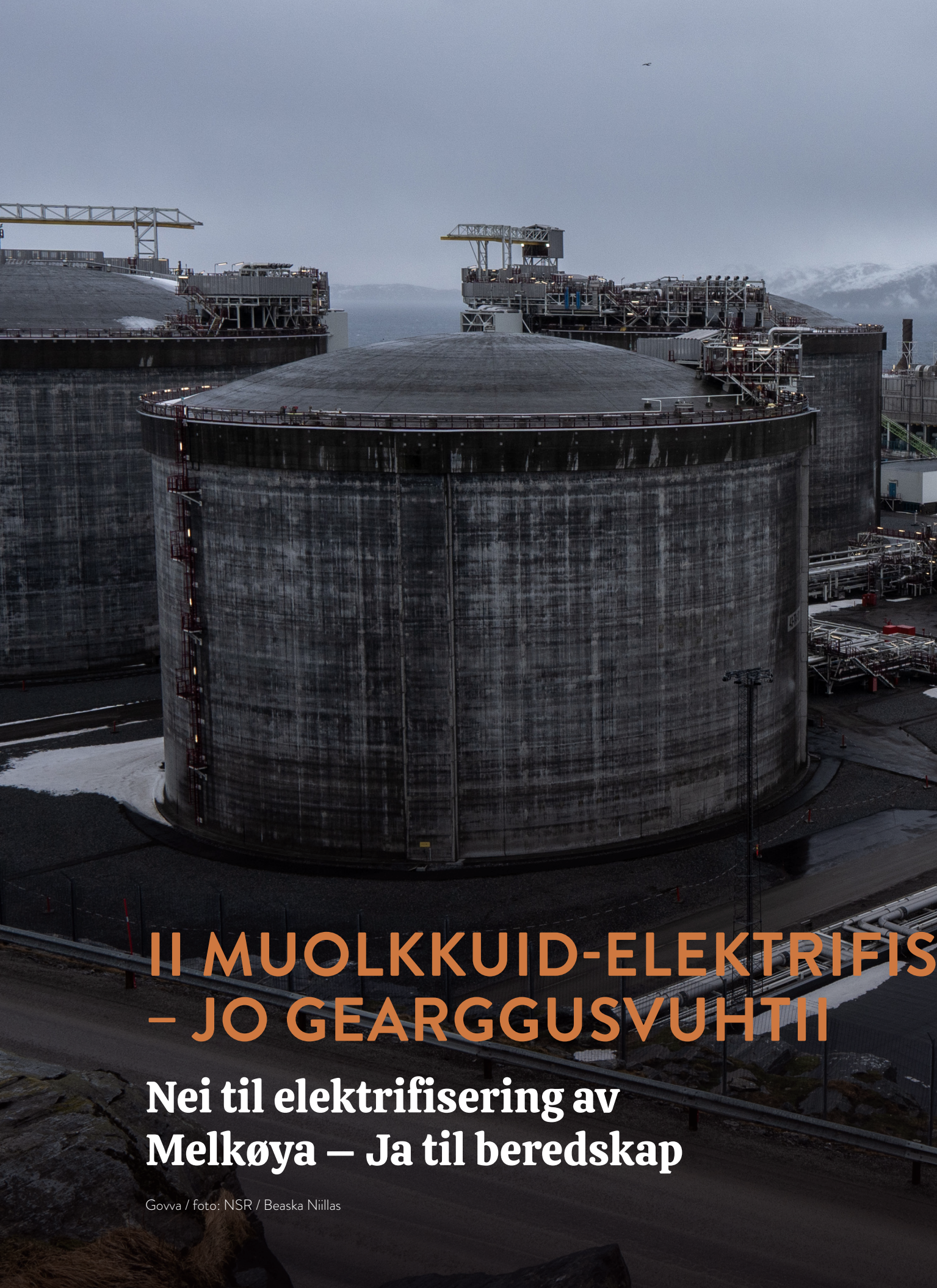
NSR kjemper for rettighetene til alle samer. Vi står opp for retten til å fiske i fjorden der våre besteforeldre fisket. Vi står opp for retten til at alle samiske barn skal få samiskundervisning. Der andre føyer seg, gir ikke vi oss når staten overstyrer Nord-Norge med Melkøya-vedtak.

I 56 år har NSR stått på barrikadene for rettferdighet, for naturen, og for retten til å være samisk på sin egen måte. Det fortsetter vi med. Du er like samisk om du lever ditt samiske liv med kofte og joik, eller med forsiktig hvisken av et språk du så gjerne skulle kunne. Du skal bli hørt.

Jeg er glad for at flere og flere tar del i det samiske demokratiet ved å melde seg inn i Sametingets valgmanntall. Årets sametingsvalg er et retningsvalg. Det er et valg mellom de som vil styrke alle samers rettigheter og de som vil svekke Sametinget.

Når du går til stemmelokalet så velger du hvilken fremtid du ønsker for deg selv og for kommende generasjoner.

Godt valg!
— **Silje Karine Muotka,**
NSRs presidentkandidat

A large, cylindrical industrial storage tank, likely for oil or gas, dominates the center of the image. It has a dark, metallic surface with visible vertical seams and a complex network of pipes and scaffolding around its top and sides. In the background, other industrial structures, including cranes and more tanks, are visible under a cloudy, overcast sky. The overall scene is industrial and somewhat somber due to the grey tones.

II MUOLKKUID-ELEKTRIFIS – JO GEARGGUSVUHTII

**Nei til elektrifisering av
Melkøya – Ja til beredskap**

Govva / foto: NSR / Beaska Niillas

An aerial photograph of a large industrial facility, likely an oil or gas processing plant, situated in a cold, mountainous region. The facility features several large, dark-colored storage tanks, with one prominently labeled '46-TR-101'. A complex network of pipes, walkways, and structural steel is visible throughout the site. In the background, snow-capped mountains rise above a body of water. The foreground shows a dark, rocky slope with patches of snow and a curved access road. The overall atmosphere is industrial and rugged.

EREN

Finnmárkkus čavgá dál bieggá, go plánejuvvojit luonddubilideamit mat leat stuorát go goassige ovdal. Olles Davvi-Norgga álbmoga oaivila vuostá lea ráđdehus mearridan elektrifiseret gássabuvttadeami Muolkkuin. Olbmot leat elektrifiserema vuostá, go dat ballet ahte dat sihke njammá buot elfámu mii leš guovllus, go lokte elfápmohattiid ja go duoddariidda ja váriide devdet bieggaturbiinnaid.

– Sámediggeráddi válljii áššáskuhttit stáhta go ráddehus mearridii elektrifiseret. Go dat mearrádus ii leat váikkuhusguorahallojuvvon ja eai ge leamaš konsultašuvnnat Sámedikkiin, dadjá sámediggepresideanta Silje Karine Muotka.

Riektevuogádatbálggis orro dál báhcán okta dain áidna vejolašvuodain bissehit elektrifiserema. Sámedikkis lea NSR áidna dáhkáduš ahte álggahuvvon riekteproseassa ii bissehuvvo.

– Sii geat vuostálastet min dán áššis čiehkádit ráddehusa mearrádusa duohkái. Mii leat áidna molssaeaktu dain válggain geat dáhtut buot reaidduid geahččalit, bissehan dihtii dán. NSR lea álbmoga beali, ja mii eat vuollán, dadjá Muotka.

Sámedikkis lea NSR áidna dáhkáduš ahte álggahuvvon riekteproseassa ii bissehuvvo.

NSR lea starga vuostefápmu goarideaddji industriija-áigumušaide sámi guovlluin.

– Mis leat čielga plánat bargosajiid háhkamii, muhto mii eat dohkket ovdáneami mii bilida iežamet boahtteáiggi. Go deaivvadit politihkain mii doahttala bilideaddji industriija dárbbuid ovdal eará dárbbuid, de lea min bargu dáistalit sihke luonddu ja álbmoga beali, mitala Paul Bendikk Jåma, vuosttaševttohas Lulli-Sámi válgabiirres.

Govat / foto: NSR / Runar Myrnes Balto & Anne Henriette Nilut

I Finnmark blåser det opp til storm, med planlagte naturødeleggelser av historiske proporsjoner. Mot den nordnorske befolkningens vilje vedtok regjeringen å elektrifisere gassanlegget på Melkøya i Hammerfest. Folk er imot elektrifiseringa av anlegget fordi de frykter at det vil suge til seg det som er av strøm i landsdelen, og føre til høyere strømpriser og at vidder og fjell teppelegges med vindkraftverk

– Sametingsrådet valgte å gå til sak mot staten sitt vedtak om elektrifisering av Melkøya. Det er fordi vedtaket ikke er konsekvensutredet, og det har ikke vært konsultasjoner med Sametinget, sier sametingspresident Silje Karine Muotka.

Søksmålets gang gjennom rettsvesenet står igjen som en av få muligheter til å få stoppet vedtaket. På Sametinget er NSR den eneste garantisten for at rettsprosessen ikke blir stoppet.

– Våre motstandere gjemmer seg bak Regjeringens vedtak i denne saken. Vi er det eneste alternativet i valget som vil kjempe imot med alle tilgjengelige midler. NSR står på befolkningens side, og vi vil ikke gi oss, sier Muotka.

På Sametinget er NSR den eneste garantisten for at rettsprosessen ikke blir stoppet.

NSR er en stabil motkraft til hensynsløs industriutvikling i samiske områder.

– Vi har tydelige planer for utvikling av arbeidsplasser, men aksepterer ikke en utvikling der vi ødelegger for vår egen fremtid. I møte med en politikk der hensynet til ødeleggende industri kommer foran andre hensyn, er det vår jobb å stå opp for både natur og folk, forteller Paul Bendikk Jåma, som er førstekandidat i sørsamisk valgkrets.

>> Jåma, gudes lea duogáš sihke suodjalusas, politiijas ja dearvvašvuodasuorggis, oaidná sámepolitiikka geargusvuodageahčastagain.

– Olles Norgga geargusvuoda dáfus de ii leat jierpmálaš vuodjit politiikka mii goarida sámi ealáhusaid. Dat buvttadit biepmu ja dain lea gelbbolašvuotta mat leat áibbas dehálačča jus šaddá heahtedilli. Mii dáhtut NSR:s geahččalit sihkarastit ahte mii atnot dehálaš oassin ollislaš-geargusvuodas, dadjá Jåma.

Presideantaevttahas Muotka oaivvilda ahte válggat Čakčamánu 8. beaivvi šaddet mearrideaddjin:

– Jienas NSR jus dáhtut Sámedikki mii ain váldá sámiid vuoigatvuodaid, suvdinnávccalaš ávkkástallama luondduin ja geargusvuoda duodas. Mii áicat ahte min vuostálastit eanet ja eanet loktejit industriija dárbbuid ovddabeallai iežamet. Danne lea dát váлга mii sáhtta mearridit iežamet boahtteáiggi, dadjá Muotka

Olles Norgga geargusvuoda dáfus de ii leat jierpmálaš vuodjit politiikka mii goarida sámi ealáhusaid. Dat buvttadit biepmu ja dain lea gelbbolašvuotta mat leat áibbas dehálačča jus šaddá heahtedilli.

Paul Bendikk Jåma

Gova / foto: NSR / Anne Henriette Nilut

Silje Karine Muotka & Paul Bendikk Jåma

Gowva / foto: NSR / Anne Henriette Nilut

>> Jåma, som har bakgrunn fra både militæroperasjoner, politi og helsevesen, ser den overordnede samepolitikken i et beredskapsperspektiv.

– For Norges helhetlige beredskap vil det være uklokt å føre en politikk som går ut over de samiske næringene. Disse næringene produserer mat og innehar kunnskaper som blir helt sentrale i potensielle krisesituasjoner. Vi i NSR vil gjøre det vi kan for å sikre at de blir sett på som en del av totalberedskapen, sier Jåma.

Presidentkandidat Muotka mener valget 8. september blir et skjebnevalg:

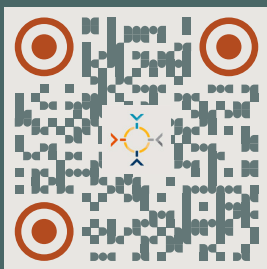
– Stem NSR om du ønsker et Sameting som fortsatt tar samenes rettigheter, bærekraftig naturbruk og beredskap på alvor. Vi ser at våre motstandere i større og større grad går industriens ærend. Derfor er dette et skjebnevalg for fremtidens samepolitikk, sier Muotka.

For Norges helhetlige beredskap vil det være uklokt å føre en politikk som går ut over de samiske næringene. Disse næringene produserer mat og innehar kunnskaper som blir helt sentrale i potensielle krisesituasjoner.

NÁV JIENASTIP VIESTARMERAN / SLIK STEMME DU I VESTHAVET VALGKRETS

Dán la álmukregistrieriduvvam Viestarmera
vággbíjran. Gehtja listan gudi suohkanijn besa
Vággbíjve ragátmáno 8. beijve jienastit gá la
álmukregistrieriduvvam dáppe jali jus hættu árabut
jienastit. Jus vággbíjve illa suohkanin gánná la
álmukregistrieriduvvam, de hættu huoman árabut
jienastit ávddál ragátmáno 5. beijve. Lágá ienep [nsr.no/
sml/valg-2025](https://nsr.no/sml/valg-2025) bielen jali scanni dáv QR-kávdáv.

Du er folkeregistrert i Vesthavet valgkrets. Se
oversikt på siden om du kan stemme på valgdagen
i kommunen du er folkeregistrert i, eller om du må
forhåndsstemme. Hvis du ikke er i din folkeregistrerte
kommune på valgdagen 8. september må du uansett
forhåndsstemme innen 5. september. Les mer på
nsr.no/valg-2025 eller scann QR-koden nedenfor.

VIESTARMERA VÁLGGABIJRRRA / VIESTARMEARA VÁLGABIIRE / VESTHAVET VALGKRETS

Bessi jienastit válggabiejve / Kan stemme på valgdagen:

Áhkánjárga / Narvik
Ánda / Andøy
Bådåddjo / Buvda / Bodø
Dielddanuorri / Tjeldsund
Evenášši / Evenes
Fuosko / Fuassko / Fauske
Giehtavuotna / Kvæfjord
Hábmer / Hamarøy
Hárstták / Harstad
Loabák / Lavangen
Lodek / Lodegak
/ Lådik / Lødingen
Rivtták / Gratangen
Sálatvuobme / Sálatvuopmi
/ Saltdal
Siellak / Salangen
Suortá / Sortland
Ulpi / Hadsel
Vágik / Vågek / Vågan
Vestvågøy

Hæhttu árabut jienastit / Må forhåndsstemme:

Bájjdár / Bájjdár / Beiarn
Bievák / Bø
Divrrát / Dyrøy
Flakstad
Gádderuosta / Røst
Ikšnášši / Øksnes
Ivástádik / Ibestad
Moskenes
Mällesuolo / Meløy
Oarjelij Bájjdár / Gildeskål
Oarjje-Fuolldá / Sørfold
Stájjgo / Steigen
Værøy

Jus válggabiejve illa suohkanin gánná
la álmukregistrieriduvvam, de
hæhttu árabut jienastit bárggemáno
11. biejes gitta ragátmáno 5. bæjvváj.

De som ikke er i hjemkommunen
på valgdagen 8. september må
forhåndsstemme mellom 11. august
og 5. september.

VIESTARMERA VÁLGGABIJRRRA VIESTARMEARA VÁLGABIIRE VESTHAVET VALGKRETS

Kandidáhta / Evttohasat / Kandidater

Gåvå / bilder: Oliver Ivanowitz

1. Anne Henriette Nilut (1993) – Dielddanuorri/Tjeldsund

Anne Henriette árru Boazorámas ja le ekonoma áhpadusá hárráj. Sån le ieme sámedikke-ájrás, ja uddni barggá politihkalasj rádevadden sámedikken. Sån rahtjá vaj sáme mána galggi sjaddat bajás gielajn, kultuvrajn ja jasskavuodajn bæjválttjat. Suv mielas galggi boahhti buolva viessot sábmén – ietjasa viessomvuogij milta, ietjasa guovlojn.

Anne Henriette bor på Reinåsen og er utdannet økonom. Hun er tidligere sametingsrepresentant, og jobber i dag som politisk rådgiver for same-tingsrådet. Hun står opp for at samiske barn skal vokse opp med språk, kultur og trygghet i hverdagen. Hun vil at kommende generasjoner kan leve som same – på sine egne vilkår, i sine områder.

2. Mathias Eilert Olsen (1995) – Dielddanuorri/Tjeldsund

Mathias le museakonsulænnta Várdobáikin, ja le aj duodden ælloniehkke. Ruohhtsasij tjoahkkeæládusás le guoddelis areállaadno sunji ájnas, bajedij moattevuodav ja bisodit gielav, kultuvrav ja æládusájt gånna ulmutja árru ja viessu. Sáme sebrudahka galggá liehket divnajda gånna huksap guhtik guojmáma.

Mathias er museumskonsulent hos Várdobáiki, og er også reiseier på siden. Med røtter i kombinasjonsnæringer er han opptatt av bærekraftig arealbruk, løfte frem mangfold og å ta vare på språk, kultur og næringer der folk bor og lever. Det samiske samfunnet skal være for alle hvor vi bygger hverandre opp.

- 5. Niclas A. Mikkelsen Ellingsen (1995) – Áhkanjárga/Narvik
- 6. Sunna Regine Inga (1999) – Suortá/Sortland
- 7. Martin Rimpi (1965) – Hárstták/Harstad
- 8. Svein-Magne Forsgren (1960) – Siellak/Salangen
- 9. Nils Ante Eira (1975) – Loabák/Lavangen
- 10. Malene Aslaksen-Eriksen (2003) – Dielddanuorri/Tjeldsund

Gåvå / bilder: NSR / Anne Henriette Nilut

3. Helén Storelv-Rabone (1975) – Evenášši/Evenes

Helén árru Evenášši bájkas Storelv ja le sámekkeájras ja linná ja Biras Sámiid Searvi njunnusj. Sån berus viesso bájkijt, sámekkeednambargov ja varresvuodadievnastusájt sámekke kultuvrramáhtudagájn. Sihtá nannit sámekkegielav mánággárdes vuorastibmáj ja bisodit biebbmodábijt, gielav ja sebrudakiellemav boahhteággáj.

Helén bor på Storelv i Evenes og er sametingsrepresentant og leder i linná ja Biras Sámiid Searvi. Hun brenner for levende bygder, samisk landbruk og helsetjenester med samisk kulturkompetanse. Hun vil styrke samisk språk fra barnehage til alderdom og sikre mattradisjoner, språk og samfunnsliv for framtida.

4. Anna-Emilie Langås Vadnem (1995) – Bådåddjo/Buvvda/Bodø

Anna-Emilie árru Bådåddjon, ja sujna li ruohssa Divtasvuonas/Hábmeris. Barggá event managerin Nordlánda kulturguovdátjin ja le ájres Nordlánda skihppijvieso addnijuohkusin ja SANKS addnirráden. Sihtá lápptit sámekke kultuvrraguoddijt ja buoredit dádjadusáv ja sebrudahttemav almulasj dievnastusájn – állagasj varresvuodasuorgen.

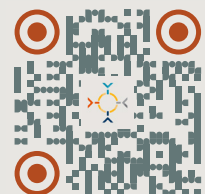
Anna-Emilie bor i Bådåddjo, og har tilhørighet til Tysfjord/Hamarøy. Hun jobber som event manager ved Nordland kultursenter og sitter både i Nordlandssykehusets brukerutvalg og SANKS brukerråd. Hun vil løfte samiske kulturbærere og sikre bedre forståelse og inkludering i offentlige tjenester – særlig i helsesektoren.

BÁJKÁLASJ VÁLGAPROGRÁMMA VIESTARMERAN

NSR Viestarmera válgabijran sjaddá barggat dáj ássjij:

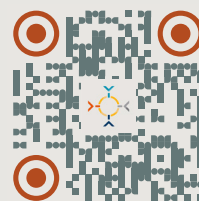
- gátsedit duohtavuoda- ja sábadimkommisjavná rappártáv. Giella-, kultuvrra-, ja sosiála dárojuhttemvahága ábdden duvvi juohkka dásen sebrudagán, duola dagu ienep sáme æjvvalimsaje, állagasj mánájda ja nuorajda
- rahtjat biebbmoaggásvuoda, areálasuodjalime ja gergasvuoda hárráj ábbá Sámen. Dási gullu aj vaj mobiijlla doajmmá juohkka sajen ulmutja li árromin ja mannamin
- Ájluovta skávlå/ Drag skole jáhtuj oadtjot julevsáme profiillaskávlå ja ávddánahttet joarkaskávlå julevsáme resurssaskávlå
- vaj Bådaddjo/Buvda/Bodø, Hársttåk/Harstad, Suortá/Sortland ja Áhkánjarga/Narvik sjaddi stádasuohkanin sáme giellaháldadimguovlon, ja tjalmosti sámegielav, ásadi sáme mánáigárddefálaldagájt, sáme æjvvalimsajijt, ja tjárggit vaj sámij rievtesvuoda, berustime ja kultuvrra sæbrájdovvi suohkanij plánajda
- nannit sebrudagá máhtukvuodav iesjbierggimij gá tjalmos sáme árbbemáhtov ja guoddelis iellemvuogijt, oassen álles gergasvuodas
- tjárggit sáme rievtesvuodajt ja berustimijt suodjalusratjá-stimij bargadijn álles Sámen, vieledusájn duola dagu Suodjalusá básajs, hárrájdallamijda ja infrastuktuvrraj, állagasj mija guovlojn
- nanostuhttet sáme institusjavnájt gá Várdobáiki, Árran, Nuoraj-TV, Sállto bidumsáme guovdásj, Márkomeannu, Bárru, Stoarmmo sáme guovdásj, Ástávuona giellagoahtie ja Dállågådde
- julevsáme duodjeguovdásj mij barggá dokumentasjavnájn, dutkamijn ja duodjemáhtu sirddemij buolvaj gaskan
- stipænnda sáme mánáigárddeáhpaddidde- ja vuodaskávlå-áhpadussaj, ja fállat divna familajda sáme mánáigárddesajev
- lága baktu mierredit bidumsámegielav almulasj giellan Vuona rijkán, ja ávddánahttet bidumsáme giellaáhpadus-ábnnasijt ja ienebut tjalmosit bidumsámegielav almulattjat duola dagu galbbima baktu
- vaj e uljov áhtságoade Lufåhtan, Viesterálen ja Sázzan. Vuosteldip areálla rievddadimijda gáttén, tjátjen ja meran mij bæjsstá árbbedábálasj tjoahkkimav, biebbmolásádusáv ja æládusájt. Bærrájgæhttjat vaj Sámeriektá II doajmmáj boahhá
- nanos sáme vuodoæládusá, ma bisodi guohtomdáfojt slihturijda ja ællosujttuj, ja hieredit vaj e urudisájdá bárru. Doarjjot álggoruhtajuollodimev guollimvantsajda ja nannit ásadim- ja ruhtajuollodimijt ednambargguj

Lågå álles mija
válgaprográmmav
NSR:a næhttabielen:
nsr.no

Les hele vårt valgprogram på NSRs nettsider:

nsr.no

LOKALT VALGPROGRAM FOR VESTHAVET VALGKRETS

NSR i Vesthavet valgkrets vil arbeide for

- at sannhets- og forsoningskomisjonens rapport følges opp, og at språk-, kultur-, og sosiale forforskningsskader repareres på alle nivå i samfunnet. Det betyr blant annet flere samiske møteplasser, spesielt for barn og unge
- styrke de samiske institusjonene Várdobáiki, Árran, Nuoraj-TV, Sállto bidumsáme guovdátj, Márkomeannu, Bárru, Stoarmmo sáme guovdásj, Ástávuona giellagoahhtie og Dállágádden
- felles samisk innsats for matsikkerhet, arealvern og beredskap i hele Sápmi/Sábme. Dette innebærer også mobildekning overalt der folk bor og ferdes
- et duodjesenter for lulesamisk område, som kan ivareta dokumentasjon, forskning og overføring av duodjekunnskap mellom generasjoner
- realisering av Ájluovta skávlå/Drag skole som lulesamisk profilskole og videreutvikling av Knut Hamsun vgs som lulesamisk ressurskole
- superstipend til studenter for samisk barnehagelærer- og grunnskolelærerutdanning, og at alle familier som ønsker får et samisk barnehagetilbud
- at Bådåddjo/Buvvda/Bodø, Hársttåk/Harstad, Suortá/Sortland og Áhkánjárga/Narvik blir bykommuner i det samiske språkforvaltningsområdet, og har fokus på å gi et samisk barnehagetilbud, synliggjøring av samiske språk, etablere samiske møteplasser og sikre at samers rettigheter, interesser og kultur integreres i kommunenes planverk
- lovfesting av pitesamisk som offisielt språk i Norge, og utvikling av pitesamisk språkopplæringsmaterieell og økt synlighet i offentligheten blant annet gjennom skilting
- styrke samfunnets evne til sjølberging gjennom økt fokus på samisk tradisjonskunnskap og bærekraftige livsformer, som en del av totalberedskapen
- at det ikke åpnes for oljeutvinning i Lofoten, Vesterålen og Senja. Vi vil jobbe mot arealinngrep på land, i vann og i hav som ødelegger for tradisjonell sanking, matauke og næringer. Dette innebærer også å sikre oppfølging av Samerettsutvalget II.
- å sikre samenes rettigheter og interesser i møte med økt forsvarssatsing i hele Sápmi/Sábme. Dette med hensyn til blant annet Forsvarets baser, øvelser og infrastruktur, spesielt i vår region
- robuste samiske primærnæringer, gjennom å sikre beiteareal til jordbruk og reindrift, og hindre tap til rovvilt. Støtte flere førstegangsinvesteringer i fiskefartøy og styrke etablerings- og investeringstilskuddene i jordbruket

DON GALGGAT OAŽŽUT OLLISLAŠ ČUOVVOLEAMI

– Dáppe Hámmerfeasttas ii leat sámi skuvlahaje mánáidgárdefálaldat, ja mis váilu sámi deaivvadanbáiki. Dát lea hehttehussan go galgat máhcahit iežamet sámi identitehta ja kultuvrra, dadjá Hanne Marion Gaup, guhte lea goalmmmátevttahas Davveguovllu válgabiirres.

Hanne Marion Gaup

Hámmerfeasta ii leat áidna báiki mas dákkár hástalusat. Dáruiduhttinpolitihkka lea mielldisbuktán ahte olu sámiin, sihke davvin ja lullin, váilu sámi fálaldat iežaset guovlluin. Dát leat muhtun bealit mat fertejit divvojuvvot manjá dáruiduhttima.

Amalie Hansen Kristiansen Raste lea Sálliris eret, 22 jahkásaš, ja goalmmmátevttahas Gáisi válgabiirres. Son lea oassin odda buolvvas mii váldá ruovttoluotta iežas mearrasámi rámisvuoda.

– Mus lea buolli ánggiruššan ahte mearrasámi nuoraide geat leat lávkemin sámi servodahkii, gávdno fátmmas-teaddji biras mii doarju sin čuođi proseantta. Mun searvvan válggaide NSR ovddas go mii háliidit ahte buohkat geat dáhttot váldit ruovttoluotta giela dahje kultuvrra galget oažžut ollislaš doarjaga, dadjá Raste.

**Mun searvvan válggaide
NSR ovddas go mii háliidit
ahte buohkat geat dáhttot
váldit ruovttoluotta giela
dahje kultuvrra galget
oažžut ollislaš doarjaga**

Govva / foto: Piera Heaika Muotka

Govva / foto: NSR / Anne Henriette Nilut

Du skal få full oppbacking

– Her i Hammerfest har vi verken samisk tilbud i skole eller barnehage, og vi mangler en egen møteplass. Det er et hinder når vi skal ta tilbake den samiske identiteten og kulturen, sier Hanne Marion Gaup som er tredjekandidat i Nordre valgkrets.

Hammerfest er ikke alene om dette. Fornorskningspolitikken har ført til at veldig mange samer fra nord til sør ikke har noen tilbud i sine lokalsamfunn. Dette er noe av det som må «repareres» etter fornorskskninga.

Amalie Hansen Kristiansen Raste fra Kvaløya i Tromsø er 22 år og tredjekandidat i Gáisi valgkrets. Hun er en del av en ny generasjon ungdommer som tar tilbake den sjøsamiske stoltheten sin.

– Jeg brenner for at sjøsamiske ungdommer som er på vei inn i det samiske samfunnet, skal ha et inkluderende miljø å gå til som støtter dem hundre prosent. Jeg stiller til valg for NSR fordi vi vil at alle som vil ta tilbake identiteten, språket eller kulturen sin skal få oppbacking, sier Raste.

Amalie Hansen Kristiansen Raste

Govva / foto:
Oliver Ivanowitz

Jeg stiller til valg for NSR fordi vi vil at alle som vil ta tilbake identiteten, språket eller kulturen sin skal få oppbacking

Sámediggi galgá fuolahit ahte šaddet eanet deaivvadanbáikkit, giellaguovddážat ja kulturásahusat dáruiduvvan guovlluide.

» NSR oaivvilda ahte Sámediggi galgá váldit iežas ovdasvástádusa. Danne mii leat ráhkadišgoahtán báikkálaš plánaid buot válgabiiirriide. Sámediggi galgá fuolahit ahte šaddet eanet deaivvadanbáikkit, giellaguovddážat ja kulturásahusat dáruiduvvan guovlluide. Muhto eiseválddiin lea ankke dehálaš čoavdda.

– Sámit fertejit beassat cegget gáibádusaid sihke stáhtii ja gielddaide mas ášset. Unnimusat gal ferte fuolahuvot vejolašvuohta beassat sámi mánáidgárdái ja oažžut sámegieloahpahusa skuvllas. Sámegieloahpahus gal lea vel láhkageatnegahttojuvvon, ja lea áddemeahttun ahte olu mánáin ii leat dát fáladat, dadjá Hanne Marion Gaup ángirit.

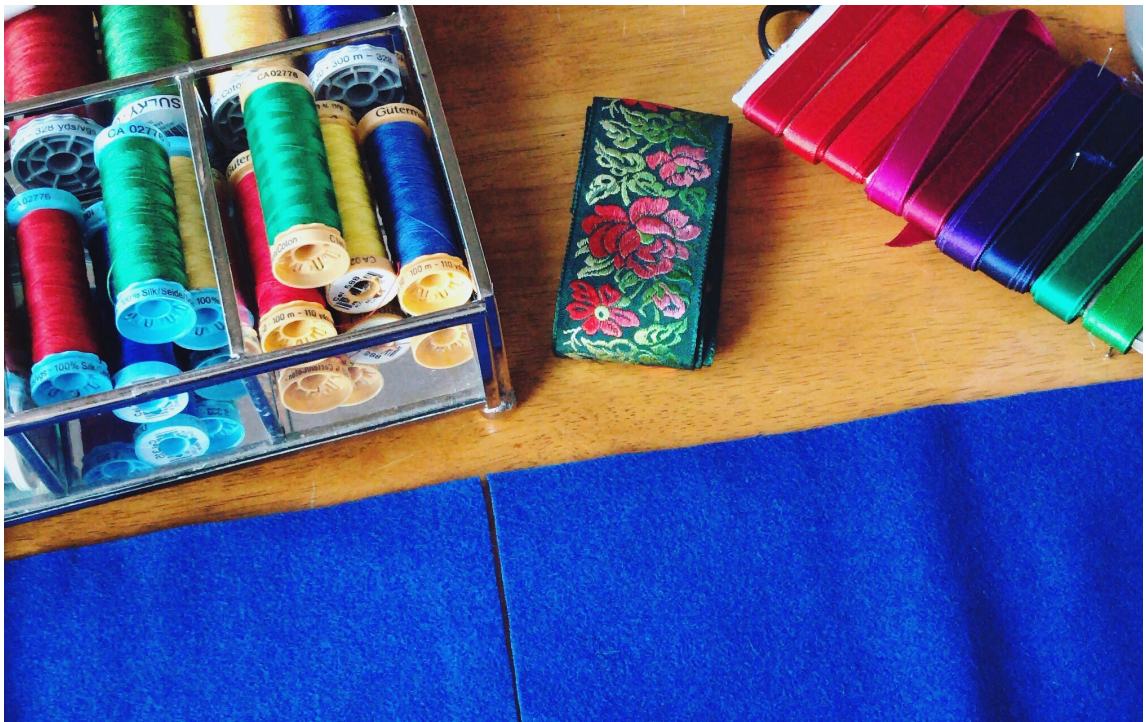
Ruovttus Hámmerfeasttas gal lea Gaup ieš dohppen divodanbarggu. Rávisolmmožin oahpai gávttiid goarrut.

Dál niegada deaivvadanbáikkis mii livččii sihke giella- ja kulturarena, ja vel duodjebáikkis gos sápmelaččat sáhttet deaivvadit ja goarrut ovttas.

– Dát lea niehku man jáhkán sáhttá duohtandahkkojuvvot NSR politihkain. NSR:as lea guhkes historjá dákár vejolašvuođaid ráhkadit, ja dál mii háliidit maiddá Hámmerfestii dan oažžut áigái, ja maiddá eará báikkiide main váilu dákár fáladat, son muitala.

Olahan dihtii dán de dáhttu NSR ovttasbargat vel lagabui gielddaiguin, fylkkaiguin ja báikkálaš servviin.

– Sámediggi ii sáhte okto jodihit báikkálaš ásahusaid. Muhto ovttas de sáhttit olahit hui olu, loahpaha Amalie Hansen Kristiansen Raste.

Govva / foto: Sandra Májrá West

Govva / foto: Sandra Márjá West

Sametinget skal bidra til at det blir laget flere møteplasser, språksentre og kulturinstitusjoner i fornorskede områder.

» **NSR mener at Sametinget skal ta sitt ansvar.** Derfor har vi startet med å lage lokale planer for alle valgkretser. Sametinget skal bidra til at det blir laget flere møteplasser, språksentre og kulturinstitusjoner i fornorskede områder. En viktig nøkkel ligger likevel hos myndighetene.

– Samer må kunne stille krav til både staten og kommunen de bor i. Et minstekrav må være at de samiske barna får muligheten til å gå i samisk barnehage, og få samiskundervisning på skolen. Det siste er lovpålagt, og det er helt utrolig at mange barn ennå ikke får den muligheten, sier en engasjert Hanne Marion Gaup.

Hjemme i Hammerfest har Gaup selv tatt reparasjonsarbeidet i sine egne hender. Bokstavelig talt. I godt voksen alder lærte hun seg å sy kofter. Nå drømmer hun om en møteplass i hjembyen som både er en språk- og kulturarena, og ikke minst et duodjiverksted der samer kan møtes og sy sammen.

– **Det er en drøm som jeg tror kan bli virkelighet** med NSR sin politikk. NSR har lang historie med å skape sånne muligheter, og nå vil vi også få det til i Hammerfest og andre steder som mangler tilbud, forteller hun.

For å få dette til, ønsker NSR å inngå tettere samarbeid med kommuner, fylker og lokale lag og foreninger.

– Sametinget kan ikke drive lokale institusjoner alene. Men i samarbeid kan vi få til enormt mye, forteller Amalie Hansen Kristiansen Raste avslutningsvis.

RITTUS LEA HEAHTTI – DÁL DÁRBBAŠUVVO OĐĐA GUOLÁSTUS- POLITIHKKA

Rittus lea heahtti. Mearrasámi guovlluin šaddet gearjjidit go stáhta guolástuspolitihkka lea geigen eriid stuorrakapitalii. NSR:ii lea diehttelas ášši ahte guolli gullá álbmogii mii dáppe ássá.

Jon Christer Mudenia

– Mearrasápmelaččaid ja riddoálbmoga bivdovuogatvuodat fertejit nannejuvvot lága bokte. Dát šaddá min boahhte stuorra vuogatvuodagižžu, dadjá Jon-Christer Mudenia, 1. evttohas Nuortaguovllu válgabiirres.

Riggodagat mat bohtet guolástusain galggašii baicca ovdánahttit ja nannet riddoguovlluid, iige deavdit millárdearaid lupmaid.

Otná guolástuspolitihkas leat vudolaš boasttuvuodat.

Eanet ja eanet oamastus bivdovuogatvuodaide leat dadistaga čohkkejuvvon unnit ja unnit olbmuide. Feasto- nuohhte bivdit ožžo oktii áiggis nuvtá eriid, go galgá buktit sállasa gáddái báikkálaččat. Dál eai šat dárbbas dan dahkat, ja sii leat ožžon eriid agibeavái. Boadus lea ahte guolleostit ja guollereidenfabrikkat báhcet guorosgiedaid. Bargosajit jávkjet ja báikegottit goariduvvojit.

– Vearrámus lea ahte stáhta dán dahká rabasčalmmiid.

Riggodagat mat bohtet guolástusain galggašii baicca ovdánahttit ja nannet riddoguovlluid, iige deavdit millárdearaid lupmaid. Mii diehtit ahte ođđa guolástuspolitihkka sáhtta viehka olu bargosajiid buktit Sápmái, ja danne mii dáhttut dán divvut, dadjá Mudenia.

Govva / foto: Sandra Márjá West

Govva / foto:
Oliver Ivanowitz

Kysten er i krise – nå trengs en ny fiskeripolitikk

Govva / foto: NSR / Anne Henriette Nilut

Kysten er i krise. Sjøsamiske områder står med lua i handa fordi statens fiskeripolitikk har gitt kvotene til storkapitalen. For NSR er det en selvfølge at fisken tilhører folket som bor her.

– Sjøsamene og kystbefolkningens rett til fisket må bli anerkjent gjennom loven. Dette blir den neste store samiske rettighetskampen, sier Jon-Christer Mudenia som er 1. kandidat i Østre valgkrets.

Verdiene som fiskeriet produserer bør heller være med på å utvikle og styrke kystsamfunnet, og ikke sponse enkeltmilliardærer.

Dagens fiskeripolitikk er preget av grunnleggende feil. Eierskap til fiskeressursene har i økende grad blitt samlet på få hender. Trålerne fikk i sin tid kvoter gratis mot at de skulle levere fisken lokalt. Nå trenger de ikke levere lenger, men har fått beholde kvotene for alltid. Resultatet er at fiskemottak og filetfabrikker står uten råvarer. Arbeidsplasser forsvinner og lokalsamfunn svekkes.

– **Det verste er at staten gjør dette med åpne øyne.** Verdiene som fiskeriet produserer bør heller være med på å utvikle og styrke kystsamfunnet, og ikke sponse enkeltmilliardærer. Vi vet at en ny fiskeripolitikk kan gi veldig mange arbeidsplasser i Sápmi, og derfor kjemper vi for det, sier Mudenia.

» NSR lea manjmuš njeallje jagi dorjon 73 bivdofanas-oastimiid ja mánggaid kájjaid.

– Dát lea mearrasámi politihka mas stuorra mearkkašupmi. Sámedikki doarjja fuolaha ahte nuorra bivdit besset alcceseaset háhkat fatnasa ja álgit bivdit, ja dás lea stuorra mearkkašupmi mearrasámi báikegottiide, dadjá Andreas Vangseng Becken, 3. evttohas Ávjovári válgabiirres.

Sámedikki doarjja lea ovdamearka mo sáhtta buori mearrasámi politihka dahkat, muhto leat ain hirmat stuorra dárbbut. Danne gáibida NSR ja earát ge, ahte earit galget máhcahuvvot feastonuohttefatnasiiguin báikkálaš guolásteddjiiide, ja ahte guolleoastinbáikkat ja fuolahankájjat fas huksejuvvojit sámi guovlluide

– Dát lea áidna vuohki mo guolásteaddjit sáhttet beassat báikkálaččat vuovdit sállasiid, ja mo riggodagat báhcet mearrasámi guovlluide, dadjá Vangseng Becken.

NSR ja Sámediggi čujuha maid dasa ahte dát lea eanet go ekonomija. Dás lea sáhka vuoigatvuhtii iežas kultuvrii, gillii ja ealáhussii.

– **Mii leat dál divvunproseassas manjá dáruiduhttin-politihka.** Jus mearrasápmelaččaid bivdovuoigatvuodát eai doahttaluvvo, de lea váttis makkárge albma seana-deami birra hállat, dadjá Mudenia loahpas.

Andreas Vangseng Becken

Govva / foto: Oliver Ivanowitz

» Det NSR-styrte Sametinget har siden sist valg gitt støtte til 73 båter og flere kaianlegg.

– Dette er sjøsamisk politikk som har stor betydning. Støtten fra Sametinget sørger for at unge fiskere kan skaffe seg sin første båt og starte opp i fiskeriene, noe som har mye å si for sjøsamiske lokalsamfunn, sier Andreas Vangseng Becken, 3. kandidat i Ávjovári valgkrets.

Støtten fra Sametinget viser hva sjøsamisk politikk i praksis kan bety, men behovet er langt større. Derfor krever NSR og flere andre nå at kvoter overføres fra trålere til kystfiskere, og at fiskemottak og servicestasjoner i samiske områder bygges opp igjen.

– Bare sånn kan fiskerne få levert fangsten sin lokalt, og verdiskapningen bli værende i sjøsamiske samfunn, sier Vangseng Becken.

NSR og Sametinget peker også på at dette handler om mer enn økonomi. Det handler om retten til kultur, språk og næring.

– **Vi står midt i en reparasjonsprosess etter forrnokningspolitikken.** Hvis ikke sjøsamenes rett til fisken anerkjennes, er det vanskelig å se for seg reell forsoning, sier Mudenia avslutningsvis.

**“ Jus mearrasápmelaččaid
bivdovuoigatvuodát eai doahtta-
luvvo, de lea váttis makkárge
albma seanadeami birra hállat**

**“ Hvis ikke sjøsamenes rett til
fisken anerkjennes, er det vanske-
lig å se for seg reell forsoning**

NUORTAGUOVLLU VÁLGABIIRE / ØSTRE VALGKRETS

1. Jon-Christer Mudenia (1995) – Gárdak/Tana
2. Jovna Vars Smuk (1983) – Vuonnabahta/Varangerbotn
3. Venke Tørmænen (1956) – Paaččjokk/Báhčeveaijohka/Pasvik
4. Synne Mathisen Ratikainen (2000) – Čáhcesuolu/Vadsø
5. Finn-Arne Bieski-Selfors (1955) – Lálloš/Tana
6. Leif Pedersen (1969) – Davvesiida/Lebesby
7. Telma Samuelson (1988) – Deatnu/Tana
8. Birgit Wøhni Risan (1992) – Kuõbžžjäuurr/Guovžajávri/Bjørnevatn
9. Anette H. Länsman (1988) – Unjárga/Nesseby
10. Per Anders Store (1987) – Máttá-Várjjat/Sør-Varanger

ÁVJOVÁRI VÁLGABIIRE / ÁVJOVÁRRI VALGKRETS

1. Maren Benedicte Nystad Storslett (1996) – Guovdageaidnu/Kautokeino
2. Nils Mikkel M. Somby (1965) – Kárášjohka/Karasjok
3. Andreas Vangseng Becken (1987) – Porsángu/Porsanger
4. Elle Rávdná Näkkäljärvi (2000) – Guovdageaidnu/Kautokeino
5. Elle Márgget Nystad (1999) – Kárášjohka/Karasjok
6. Nils Johan Nango (1957) – Máze/Masi
7. Mariann Josefsen (1990) – Porsángu/Porsanger
8. Isak Johannes Johnsen Joks (1997) – Kárášjohka/Karasjok
9. Ragnhild Eliassen (1981) – Porsángu/Porsanger
10. Nils Mathis M. Sara (1957) – Máze/Masi
11. Sunna Svendsen (2005) – Kárášjohka/Karasjok
12. Ole Heandarát Magga (1947) – Guovdageaidnu/Kautokeino

DAVVEGUOVLLU VÁLGABIIRE / NORDRE VALGKRETS

1. Silje Karine Muotka (1975) – Áltá/Alta
2. Marit Mikkelsdatter Kemi (1978) – Áltá/Alta
3. Hanne Marion Gaup (1954) – Hámmárfeasta/Hammerfest
4. Tor Bjørnar Henriksen (1964) – Áltá/Alta
5. Grethe Julianne Skum (2001) – Áltá/Alta
6. Nils Mikkelsen Utsi (1965) – Áltá/Alta
7. Ragnhild Enoksen (1950) – Návuotna/Kvænangen
8. Audhild Marie Pettersen (1965) – Láhppi/Loppa
9. Marianne Vorren Wilhelmsen (1982) – Áltá/Alta
10. Anders Oxlund Enoksen (1991) – Návuotna/Kvænangen
11. Per Johnny Sara (1977) – Áltá/Alta
12. Arne Jørgensen (1957) – Áltá/Alta

GÁISEGUOVLLU VÁLGABIIRE / GÁISI VALGKRETS

1. Sandra Márjá West (1990) – Romsa/Tromsø
2. Henrik Olsen (1970) – Gáivuotna/Kåfjord
3. Amalie Hansen Kristiansen Raste (2003) – Romsa/Tromsø
4. Beaska Niillas (1982) – Romsa/Tromsø
5. Signe Birkeland Johnsen (2005) – Gáivuotna/Kåfjord
6. Vidar Andersen (1978) – Romsa/Tromsø
7. Camilla Brattland (1980) – Romsa/Tromsø
8. Leif Arild Tore Pedersen (1954) – Sážžá/Senja
9. Sara Katrine Aleksandersen (2001) – Romsa/Tromsø
10. Rolf Johansen (1954) – Ivgu/Lyngen
11. Karen Anette Anti (1972) – Mátatvuopmi/Målselv
12. Emil Ráste Nikolavu Karlsen (1997) – Omasvuotna/Storfjord

VIESTARMERA VÁLGABIJRRRA / VIESTARMEARA VÁLGABIIRE / VESTHAVET VALGKRETS

1. Anne Henriette Nilut (1993)
– Dielddanuorri/Tjeldsund
2. Mathias Eilert Olsen (1995)
– Dielddanuorri/Tjeldsund
3. Helén Storelv-Rabone (1975)
– Evenášši/Evenes
4. Anna-Emilie Langås Vadnem (1995)
– Bådåddjo/Buvvda/Bodø
5. Niclas A. Mikkelsen Ellingsen (1995)
– Áhkanjárga/Narvik
6. Sunna Regine Inga (1999) – Suortá/Sortland
7. Martin Rimpi (1965) – Hárstták/Harstad
8. Svein-Magne Forsgren (1960)
– Siellak/Salangen
9. Nils Ante Eira (1975) – Loabák/Lavangen
10. Malene Aslaksen-Eriksen (2003)
– Dielddanuorri/Tjeldsund

LULLI-NOROGGA VÁLGABIIRE / SØR-NORGE VALGKRETS

1. Aina Madelén Nordsletta Aslaksen (2000) –
Oslove/Oslo/Fredrikstad
2. Tor Gunnar Nystad (1967) – Lillestrøm
3. Aslak Heika Hætta Bjørn (1992) – Oslove/Oslo
4. Aili Kirste Strømeng Arntzen (1994)
– Birgon/Biergun/Bergen
5. Camilla Karoline Falle (1980) – Gjerdrum
6. Jan Gunnar Tollefsen Kaino (1980) – Ålesund
7. Hildegunn Bøkevoll-Skjølberg (1972) – Askøy
8. Sveinung Eide Hansen (1997)
– Fåberg/Lillehammer
9. Oliver Bjørnstad Ivanowitz (2002)
– Oslove/Oslo
10. Marie Therese Nordsletta Aslaksen (1979)
– Rolvsøy/Fredrikstad
11. Benedikte Pryneid Hansen (1982)
– Oslove/Oslo
12. Roger Loen (1956) – Lesja
13. Laila Coldevin (1967) – Frogner/Lillestrøm
14. Kirsti Guvsám (1979) – Kristiansund

ÅARJEL-SAEPMIE VEELJEMEGIEVLIE / SØRSAMISK VALGKRETS

1. Paul Bendikk Jáma (1979) – Snåase/Snåsa
2. Ole-Henrik Bjørkmo Lifjell (1994)
– Bleikvasslia
3. Kristin Sara (1965) – Sætervik
4. Gihte Katri / Katri Kitti (1982)
– Trovvegarse/Trofors
5. Jon Anta Eira Åhren (2002)
– Raarvihke/Røyrvik
6. Mattis Danielsen (1976) – Plaassja/Røros
7. Cecilia Persson (1964) – Trovvegarse/Trofors
8. Ina Theres Sparrok (1995)
– Laakesvuemie/Namsskogan
9. Gaebpien Egon (1971) – Trovvegarse/Trofors

LEAT GO O Aidnán Bodila Geainnuid Alde?

Har du sett Bodil på veien?

NSR:a viessobiilla, Bodil – Norggá Sámiid Racerbiilla, vuojaša dál miehtá Sámi, ja das lea káffe, merch ja buorre mokta. Dál sáhtát hábmet iežat Bodila!

Ivdne Bodila, bija gova instagrammii dahje tiktokii ja tágge @nsr_org ja #NSRbodil – de leat mielde gilvvus vuoitit AirPodsaid!

Áigemearri: 08.09.25

NSRs bobil, Bodil – Norggá Sámiid Racerbiilla, cruiser gjennom Sápmi full av kaffe, merch og godt humør. Nå kan du designe din egen Bodil!

Fargelegg Bodil, del bildet på instagram eller tiktok og tagg @nsr_org #NSRbodil – så er du med i trekningen av AirPods!

Frist: 08.09.25

